

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Kalasadamate investeeringutoetus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Kalasadamate investeeringutoetus“ kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse (edaspidi *KTKS*) § 5 lõike 1 ja § 19 lõike 1 alusel ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 32–469), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014, millega kehtestatakse nõuded Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66).

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna nõunik Juhani Papp (625 6265, juhani.papp@agri.ee) ja kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo juhataja Kädi-Liis Sepp (625 6519, kadi-liis.sepp@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Karina Torop (625 6520, karina.torop@agri.ee) ning keeleliselt toimetab eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

Määruses sätestatakse „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) meetme „Kalasadamate investeeringutoetus“ raames toetuse (edaspidi *toetus*) andmise tingimused, toetatavad tegevused, toetuse vorm, toetuse määr ja toetuse maksimaalne suurus, taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded, taotluse menetlemise tingimused ja kord ning taotluste hindamine, toetuse maksmine ning toetuse saaja kohustused.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 13 paragrahvist.

Eelnõu alusel antava toetuse peamine eesmärk on traalpüügisektorile vajaliku nüüdisaegse sadamavõrgustiku arendamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on kalasadamatesse tehtavate investeeringutega kalapüügitoodete kvaliteedi parandamine, kalapüügitoodete kontrolli ja jälgitavuse parandamine, energiatõhususe suurendamine, keskkonnakaitselistesse eesmärkidesse panustamine ning tööohutuse ja töötingimuste parandamine kalasadamates.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetatavad tegevused ja toetuse vorm. Lõike 1 kohaselt antakse toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 43 lõikes 1 nimetatud eesmärkide täitmiseks. Nimetatud eesmärgid on lossitud kalapüügitoodete

kvaliteedi, kontrolli ja jälgitavuse parandamine, energiatõhususe suurendamine, keskkonnakaitse panustamine ning töötajate töö- ja ohustingimuste parandamine kalasadamates.

Lõikega 2 sätestatakse toetatava tegevuse osaks olevad ettevalmistavad tööd, mis võivad olla:

- 1) tegevuse elluviimisega kaasnev tellitud projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö;
- 2) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud juhtudel keskkonnamõju hindamine;
- 3) taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö või teenus. Ettevalmistav töö ei ole abikõlblik, kui sellele ei järgne lõikes 1 nimetatud investeeringuid.

Euroopa Komisjon on seadnud eesmärgiks toetada investeeringute suunamist jätkusuutlikesse kalasadamatesse, lähtudes lossimiskohtade tähtsuses. Eelkõige peaksid investeeringud panustama energiatõhususse, keskkonnakaitse ja lossitud kalapüügitoodete kvaliteedi suurendamisse ning ohutuse ja töötingimuste parandamisse.

Selleks, et määrata kindlaks Eesti mõistes optimaalsed sadamad, mille arendamine on kalandussektorile oluline ning otstarbekas, tegi Tartu Ülikooli Mereinstituut uuringu „Traallaevade poolt kasutatavate sadamate moderniseerimisvajaduse analüüs“. Uuringu käigus hinnati traalpüügiga seotud sadamate hetkeolukorda, arenguplaane ja investeeringuvajadusi, arvestati nii sadamate paiknemist, kalaressursi olemasolu ja jaotumist meres kui ka sadamate kaugust töötlemiskohtadest. Tulenevalt nimetatud uuringust, tootjaorganisatsioonide ettepanekutest ja 09.03.2011. a toimunud kalandusnõukogu kokkulepitust, kus võeti aluseks ka uuringu tulemused, kehtestatakse § 6 lõikes 2 nimekiri sadamatest, mille arendamiseks saab toetust taotleda.

Uuring on kättesaadav:

https://www.agri.ee/sites/default/files/public/juurkataloog/KALAMAJANDUS/EKF/Microsoft_Word_-_SADAMAD_ARUANNE_FINAL.pdf

Lõikega 3 sätestatakse toetuse vorm. Toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 1 punktis a sätestatud vormis, mille raames hüvitatakse toetuse saajale abikõlblikud kulud, mida ta on tegelikult teinud ja mille eest on ta maksnud. Seega toimub hüvitamine kulupõhise arvestuse alusel.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määr. Toetust antakse abikõlblike kulude maksumuse hüvitamiseks kuni 60% abikõlblike kulude maksumusest. Erinevalt Eestist on teistes Euroopa Liidu liikmesriikides sadamad valdavalt riigi või kohaliku omavalitsuse omandis ning vajalikud investeeringud sadamate infrastruktuuri tehakse kogu ulatuses avaliku sektori vahenditega. Eestis on kala lossimisel kasutatavate sadamate infrastruktuuri tehtavad investeeringud erasektori kanda, mis omakorda suurendab sadamateenuste hinda. Selleks, et tagada Eesti kalapüügisektorile võrdsemad konkurentsitingimused võrreldes teiste liikmesriikidega, on määruses ette nähtud tavapärasest kõrgem toetuse määr. Kuivõrd tegevuse viib ellu tootjaorganisatsioonide poolt loodud mittetulundusühing, on toetuse määraks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 I lisale 4 60% abikõlblike kulude maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus on 700 000 eurot taotluse kohta.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse abikõlblikud kulud. Abikõlblikud on üksnes need kulud, mis vastavad tegevuse eelarvele, on tegevuse ja kalasadamaga otseselt seotud ning on kooskõlas õigusaktidega. Tegevuse kulud on põhjendatud, kui need on vajalikud § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärkide täitmiseks ja on seotud investeeringutega § 6 lõikes 2 nimetatud kalasadamatesse. Seejuures peab olema tagatud ka rahaliste vahendite kõige ratsionaalsem ja säästlikum kasutamine. Eelnõu §-s 2 nimetatud eesmärkide saavutamiseks on toetatavad järgmised tegevused:

- 1) kalatoodete kvaliteedi parandamiseks toetatakse muu hulgas jäämasinate, kastipesuliinide, kalasorteeride ja kalapumpade soetamist;
- 2) kalatoodete kontrolli ja jälgitavuse parandamiseks saab soetada näiteks kaalumisseadmeid ja infotehnoloogiaseadmeid;
- 3) kalasadama energiatõhususe suurendamise raames toetatakse näiteks üleminekut taastuvenergia allikatele;
- 4) keskkonnasäästlikkuse suurendamiseks saab toetuse abil soetada mereprügi kogumiseks vajalikke mahuteid jm jäätmekäitlemiseks vajalikke seadmeid;
- 5) ohutuse ja töötingimuste parendamiseks on võimalik soetada sadama töö paremaks korraldamiseks vajaminevaid tõstukeid, parendada sadama-ala navigatsioonimärgistust ja sadama valgustust, samuti toetatakse töö- ja olmehoonete ehitamist ja rekonstrueerimist.

Abikõlblikud kulud, mis on loetletud § 4 lõikes 1 on järgmised:

- 1) ehitise ehitamise või rekonstrueerimise kulu, toetatakse nii vajaliku ehitise ehitamist kui ka olemasoleva ehitise rekonstrueerimist. Siia alla kuuluvad kütusetanklad, kalurite olmehooned ja -ruumid (sealhulgas riietusruumid, puhkeruumid, köögid, saunad), tolmuvaaba teekatte paigaldamine, sadama tehnosüsteemide ning elektri- ja veevarustuspunkti ehitamine;
- 2) kalasadama tegevuseks vajaliku seadme ostmise ja paigaldamise kulu. Selliste investeeringute alla sobituvad tõstukid, kraanad, kalapumbad, lintransportöörid, statsionaarsed kastipesuliinid, statsionaarsed jäämasinad, lastijäätmete ja laevaheitmete (sealhulgas pilsivee, reovee, prügi, naftat ja naftasaadusi ning õli sisaldavate jäätmete) käitlemiseks ja kahjutustamiseks vajalikud seadmed, kalalaeva hooldamis- ja remondiseadmed, tankimisseadmed ja infotehnoloogiaseadmed;
- 3) kalasadama tegevuseks vajaliku tarkvara ostmise ja paigaldamise, sealhulgas tarkvara litsentsi ostmise kulu;
- 4) kalasadama akvatooriumi ja sissesõidutee süvendamise kulu üks kord programmiperioodi jooksul ühes kalasadamas, kusjuures see peab olema seotud investeeringuga kalasadamasse;
- 5) paragrahvi 2 lõikes 2 nimetatud ettevalmistava töö raames tehtud kulu kuni 12% ulatuses toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest;
- 6) paragrahvi 2 lõike 2 punktis 3 nimetatud ettevalmistava töö raames tehtud kulu kuni 1000 eurot;
- 7) toetuse objekti tähistamise ja Euroopa Liidu osalusele viitamise kulu.

Toetatava tegevuse abikõlbliku kulu moodustab seadme soetamise korral hinnapakumusel esitatud maksumus, ehitise korral ehitise ehitamise maksumus ning sellest summast kuni 12% võib olla ettevalmistava töö kulu.

Lõike 2 järgi peab ettevalmistava töö kohta isik, kellelt taotleja tellis töö või teenuse, olema väljastanud töö või teenuse kulutust tõendava dokumendi mitte enne 1. jaanuari 2018 ning selle eest peab olema makstud enne taotluse esitamist. Toetatava tegevuse, välja arvatud ettevalmistava töö elluviimist ei või alustada varem kui Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) taotluse esitamise päeval.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud, mis on järgmised:

- 1) külmhoone ehitamise ja rekonstrueerimise kulu;
- 2) kalasadama sissesõidutee ja akvatooriumi süvendamise kulu, kui seda tehakse ilma investeeringuta kalasadama infrastruktuuri;
- 3) maa ostmise kulu, st ehitise püstitamiseks vajamineva maa peab taotleja oma vahenditega soetama;
- 4) mootorsõiduki ostmise ja kapitalirendi kulu;
- 5) tulumaksuseaduse § 8 tähenduses seotud isikute vahel sõlmitud tehinguga kaasnev kulu. Tulumaksuseaduse järgi on seotud isikud need, kellel on ühised majanduslikud huvid või kui ühel isikul on teise üle valitsev mõju. Igal juhul on seotud isikud järgmised:

- 1) abikaasad, elukaaslased või otse- või küljjoones sugulased,
- 2) ühte kontserni kuuluvad äriühingud äriseadustiku § 6 tähenduses,
- 3) juriidiline isik ja füüsiline isik, kellele kuulub vähemalt 10% selle juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest,
- 4) isikule kuulub koos teiste temaga seotud isikutega kokku üle 50% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile,
- 5) juriidilised isikud, kelle aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest üle 50% kuulub ühele ja samale isikule või seotud isikutele,
- 6) isikud, kellele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest,
- 7) juriidilised isikud, kelle juhatuse või juhatust asendava organi kõik liikmed on ühed ja samad isikud,
- 8) tööandja ja tema töötaja, töötaja abikaasa, elukaaslane või otsejoones sugulane,
- 9) isik on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige, juhtimis- või kontrollorgani liikme abikaasa või otsejoones sugulane.

Nimetatud piirangutega püütakse vältida taotleja ja hinnapakkuja ning hinnapakkujate omavahelisest seotusest tingitud kokkuleppetehinguid ja sellest tulenevat ebatervet konkurentsikeskkonda;

- 6) kulu, mis on tehtud enne PRIA-le taotluse esitamise päeva, välja arvatud § 2 lõikes 2 nimetatud ettevalmistava töö kulu;
- 7) projekteerimisega seotud kulud ilma sama objekti ehitamiseta projekti raames;
- 8) telekommunikatsioonivõrgu, ühisveevärgi, kanalisatsiooni, elektri-, gaasi- või soojusvõrguga liitumise tasu, välja arvatud juhul, kui need on otseselt seotud tegevuste elluviimisega;
- 9) amortisatsioonikulud ja mitterahalised sissemaksed;
- 10) tegevuskulu, sealhulgas remondi-, rendi-, kütuse-, palga-, kooolitus-, side- ja veokulud;
- 11) seadme paigaldamise kulu ilma selle ostmise või kapitalirendikuluta ja kasutatud seadme või vahendi ostmise ja kapitalirendi kulud;
- 12) kapitalirendi kulu, kui asja omandiõigus ei lähe toetuse saajale üle hiljemalt viimase toetusosa maksmiseks;
- 13) sularahas tehtud kulutus, teenustasu pangatoimingu eest, tasu sularahamakse tegemise eest ja tagatismakse;
- 14) omanikujärelevalve tegemise kulu, mille maksumus ületab kolme protsenti ehitamise maksumusest;
- 15) juriidilise konsultatsiooni kulu, välja arvatud § 2 lõikes 2 nimetatud ettevalmistava tööga seonduva juriidilise konsultatsiooni kulu;
- 16) patendi ostmise kulu;
- 17) finants- ja kindlustustegevusega seotud kulu, sh pangatehingutega kaasnev valuuta konverteerimise kulu;
- 18) riigilõiv, tollimaks ja erisoodustusmaks;

- 19) käibemaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c sätestatud juhul;
- 20) rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse mittetäitmisel makstav leppetrahv ja viivis;
- 21) kohtumenetluse kulu;
- 22) kulutused reklaamile, välja arvatud KTKS-i § 31 lõike 3 punktis 12 sätestatud kohustuse täitmisega kaasnev kulu, mis on Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi toetuse abiga soetatud vara tähistamine vastavate sümbolitega ja selleks teavitustegevuste elluviimine.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse toetuse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded. Selle paragrahvi lõikega 1 sätestatakse taotleja, kelleks võib olla vähemalt kolme KTKS-i alusel kilu ja räime osas tunnustatud tootjaorganisatsiooni poolt asutatud mittetulundusühing. Eestis lossitavad peamised töönduslikud kalaliigid on kilu ja räim. Nende liikide püügimahust u 92% püütakse kalandustoodete tootjaorganisatsioonide liikmete poolt. Selleks, et oleks tagatud traalpüügisektori ühishuvi, saab toetust taotleda üksnes kolme tootjaorganisatsiooni poolt ühiselt asutatud mittetulundusühing.

Lõikes 2 nimetatakse kalasadamad, millele toetust saab taotleda, nendeks on: Paldiski Lõunasadam (sadamakood: EEPLS), Veere sadam (sadamakood: EEVEE), Westmeri sadam (sadamakood: EEWST), Mõntu sadam (sadamakood: EEMNT), Lehtma sadam (sadamakood: EELHT), Suursadam (sadamakood: EESUS).

Lõikega 3 sätestatakse tingimus, et taotleja peab olema sadama pidaja või sadamaoperaator sadamaseaduse tähenduses selles kalasadamas, mille arendamiseks toetust taotletakse.

Lõikega 4 sätestatakse nõuded taotlejale. Taotleja peab vastama KTKS-i § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele, mis seisnevad järgmises:

- 1) taotlejal on tegevuse elluviimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 3 punktis d nimetatud suutlikkus. See tähendab, et toetuse saajal on haldus-, finants- ja toimumissuutlikkus investeringu elluviimiseks;
- 2) riigiabi või vähese tähtsusega abi taotlemise korral ei ole taotleja raskustes ettevõtja;
- 3) taotleja on varem riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud;
- 4) taotleja ei saa sama kulu hüvitamiseks raha riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;
- 5) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust;
- 6) residendist taotleja tegevuskoht või mitteresidendist taotleja püsiv tegevuskoht maksukorralduse seaduse tähenduses on või hakkab pärast tegevuse elluviimist olema Eestis;
- 7) taotleja ei ole toime pannud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikes 1 või 3 nimetatud rikkumist;
- 8) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku kohta ei ole karistusregistrisse kantud karistusandmeid karistusseadustiku §-s 209, 210, 211, 212, 213, 294, 296, 298, 298¹ või 300¹ sätestatud kuriteo toimepanemise eest.

Lõikega 5 sätestatakse tingimus, et maa, millele ehitised ehitatakse, peab olema taotleja omandis. Selle tingimuse täitmist ei nõuta, kui maale on seatud taotleja kasuks hoonestusõigus või kasutusvaldus tähtajaga vähemalt kümme aastat arvates viimase toetusosa väljamaksmisest. Sellise tähtaja seadmine on motiveeritud investeringu eesmärgist ja määruse § 11 lõikes 3 seatud tingimusest, et toetuse saaja on kohustatud jätkama toetuse abil

soetatud investeringuobjekti sihipärast kasutamist vähemalt kümne aasta jooksul arvates viimasest toetusosa väljamaksmisest.

Lõikega 6 sätestatakse, et taotleja võib toetuse taotlemise tähtajal esitada vaid ühe taotluse. Ühe taotlusega võib esitada taotluse ühe või kõigi § 6 lõikes 2 nimetatud sadamate kohta.

Lõike 7 järgi esitab taotleja toetuse taotlemiseks PRIA-le järgmised andmed (edaspidi *taotlus*):

- 1) haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmed;
- 2) taotleja registrikood;
- 3) taotleja pangakonto number ja käibemaksukohustuslaseks registreerimise number;
- 4) tegevuskava, milles taotleja esitab tegevuse põhjenduse ja eesmärgi, tegevuse elluviimise aja, kavandatavad investeringuobjektid kalasadamate kaupa ja tegevuse riskianalüüsi;
- 5) riikliku maksu maksuvõla olemasolu korral maksuvõla ajatamise ja maksude ajakava kohaselt tasumise kohta Maksu- ja Tolliameti tõend, mis on väljastatud mitte varasema kui taotluse esitamise kuule eelnenud kuu esimese päeva seisuga;
- 6) ehitusloa ära kiri, kui toetatava tegevuse elluviimisel ehitatakse ehitist;
- 7) väljavõtte ehitise põhiprojekti põhijoonistest (tehnilistest joonistest), kus muu hulgas kajastuvad kavandatava ehitise asendiplaani, arhitektuuri, tehnosüsteemide ja välisvõrkude lahendused, ja väljavõtte projekti seletuskirjast koos kooskõlastustega;
- 8) paragrahvis 7 nimetatud hinnapakumused ning § 7 lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel asjakohane selgitus;
- 9) dokumendi ära kiri, mis tõendab lõikes 5 nimetatud nõuet;
- 10) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-s 7 nimetatud tegevusloa ning keskkonnamõju hindamise aruande ära kiri, kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik keskkonnamõju hindamine;
- 11) kinnituse, et taotleja järgib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikes 1 nimetatud nõudeid ega ole pannud toime sama artikli lõikes 3 nimetatud pektust.

Taotlus peab vastama KTKSi § 27 lõikes 4 sätestatud nõuetele. Need seisnevad järgmises: 1) taotluses sisalduvad meetme tingimustes nõutud andmed ja sellele on lisatud nõutud dokumendid; 2) toetust taotletakse meetme tingimustes sätestatud toetatava tegevuse kohta; 3) taotletava toetuse suurus ei ületa meetme tingimustes sätestatud toetuse maksimaalset suurus ning 4) taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged.

Eelnõu §-ga 7 sätestatakse nõuded hinnapakumuste kohta. Kui toetatava tegevuse raames kavandatava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, küsib taotleja üksteisest sõltumatute ettevõtjate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumust koos tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile (edaspidi *hinnapakumused*). Taotleja ei või küsida hinnapakumust endaga seotud isiku käest tulumaksuseaduse § 8 tähenduses. Taotleja ei või määruse § 7 lõikes 1 sätestatud nõude (5000 euro piirmäär) eiramiseks jaotada osadeks toetatava tegevuse raames kavandatavat tööd või teenust, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks. Taotleja võib küsida alla kolme hinnapakumuse, kui kolme hinnapakumuse küsimine ei ole objektiivselt võimalik. Väljavalitud hinnapakumused ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase töö, teenuse või vara eest tasutava hinnaga. Taotleja ei pea valima odavaimat hinnapakumust, kui see on objektiivselt põhjendatud. Taotleja on kohustatud esitama selge põhjenduse, kui ei ole valitud odavaimat hinnapakumust või kui on esitatud vähem kui kolm hinnapakumust.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse taotluse menetlemise tingimused ja kord. PRIA kontrollib taotluses esitatud andmete õigsust ning taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele, lähtudes KTKS-i §-st 28 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikest 5.

Lõikega 2 sätestatakse taotluste hindamine. Nõuetekohaseid taotluseid hindab PRIA järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- 1) tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele, mille puhul hinnatakse, kas taotluses kavandatud tegevus aitab kaasa meetme eesmärkide saavutamisele;
- 2) tegevuse põhjendatus, mille puhul hinnatakse, kas projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud ja tegevuste ajakava on realistlik;
- 3) taotleja suutlikkus tegevus ellu viia, mille puhul hinnatakse taotleja suutlikkust taotluses kavandatud tegevuse elluviimiseks;
- 4) tegevuse kulutõhusus, mille puhul hinnatakse, kas taotluses kavandatud tegevuse eelarve on selge ja mõistlik.

Lõige 3 sätestab hindamise tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele. Hindepunkte antakse järgmiselt:

- 1) üks punkt, kui tegevus aitab kaasa vähemalt ühe § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamisele;
- 2) kaks punkti, kui tegevus aitab kaasa rohkem kui ühe § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamisele.

Lõige 4 sätestab tegevuste mõju põhjendatuse hindamise. Hindepunkte antakse järgmiselt:

- 1) üks punkt, kui tegevuse eesmärgipüstitus on põhjendatud, kuid tegevuste ajakava ei ole realistlik;
- 2) kaks punkti, tegevuse eesmärgipüstitus on põhjendatud ja tegevuste ajakava on realistlik.

Lõige 5 sätestab hindamise taotleja suutlikkusele tegevus ellu viia. Hindepunkte antakse järgmiselt:

- 1) üks punkt, kui omafinantseeringu olemasolu on tõendatud ja taotlejal või tema liikmel on kogemus kalasadamasse investeringu tegemisel;
- 2) kaks punkti, kui on täidetud punktis 1 nimetatud tingimused ning omafinantseeringu minimaalne määr on ületatud.

Lõige 6 sätestab tegevuse kulutõhususe hindamise. Hindepunkte antakse järgmiselt:

- 1) üks punkt, kui tegevuste elluviimise kulud on realistlikud võrreldes sama töö või teenuse turuhindadega;
- 2) kaks punkti, kui tegevuste elluviimist planeeritakse minimaalsete kuludega parima tulemuse saavutamiseks.

Lõike 7 kohaselt hindab PRIA nõuetekohaseid taotlusi ja moodustab taotluste paremusjärjestuse, lugedes paremaks sellise taotluse, mis on saanud suurema koondhinde. Taotluse koondhinne saadakse hindepunktide liitmise teel. Võrdse koondhindega taotluste korral eelistatakse varem esitatud taotlust.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine. Nõuetekohase taotluse rahuldamise otsuse teeb PRIA KTKSi § 30 lõike 1 alusel. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA KTKSi § 30 lõikes 9 sätestatud alustel. Kui taotluse täies ulatuses

rahuldamine ei ole põhjendatud, sest taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud, võib PRIA taotleja nõusolekul toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamisega, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. PRIA teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 45 tööpäeva jooksul arvates nõuetekohase taotluse saamisest. Sellest tulenevalt on määruses taotluse rahuldamise sätetega hõlmatud ka KTKSi §-s 30 nimetatud taotluse osaline rahuldamine. Kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud, sest taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud, võib toetuse summat vähendada või tegevuse kulusid muuta tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamisega, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Toetuse summa vähendamine ei mõjuta taotluste paremusjärjestust, kui paremusjärjestus on moodustatud enne toetuse summa vähendamist.

PRIA teeb taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 45 tööpäeva jooksul arvates nõuetekohase taotluse saamisest ja teeb otsuse taotlejale teatavaks kümne tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse toetuse maksmise tingimused ja kord. Tööd ja teenused, mille hüvitamiseks taotletakse toetuse väljamakse tegemist, peavad olema lõpetatud ning toetuse saaja peab olema need vastu võtnud ja nende eest tasunud.

Toetuse saaja esitab toetuse maksmiseks pärast tegevuse täielikku või osadena elluviimist ja selle eest täielikult või osadena tasumist PRIA-le maksetaotluse ning asjakohased järgmiste dokumentide ära kirjad: 1) arve või arve-saateleht; 2) töövõtuleping; 3) kapitalirendileping koos maksegraafikuga; 4) kulu tegemist tõendav dokument, sealhulgas maksekorraldus või pangakonto väljavõte; 5) tehtud töö või teenuse või soetatud vara üleandmise-vastuvõtmise akt; 6) kulutuste tegemist tõendav muu dokument.

Kuludokumentide või rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte ära kirjal näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakumusele. Juhul, kui toetusega rajatakse ehitise, mille kasutamiseks on ehitusseadustiku kohaselt nõutav kasutusluba, tehakse toetuse viimane osamakse üksnes siis, kui ehitise kohta on ehitise kasutusluba antud.

PRIA teeb toetuse maksmise või maksmisest keeldumise otsuse KTKS-i § 33 lõike 2 alusel 25 tööpäeva jooksul arvates § 10 lõikes 2 nimetatud maksetaotluse ja asjakohaste dokumentide saamisest. PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse toetuse saajale teatavaks kümne tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest. PRIA maksab toetusraha toetuse saajale kümne tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmise otsuse tegemisest.

Eelnõu §-ga 11 sätestatakse toetuse saaja kohustused. Lõike 1 kohaselt viib toetuse saaja toetatava tegevuse ellu ja esitab PRIA-le kõik tehtud investeeringuga seotud kuludokumentid kahe aasta jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Lõike 2 kohaselt kasutab toetuse saaja toetust sihtotstarbeliselt ja mõistlikult ning kõige säästlikumal viisil, järgides toetatava tegevuse elluviimisel KTKSis ja selles määruses sätestatud asjakohaseid nõudeid.

Arvestades toetuse maksimaalset suurust, tavapärasest kõrgemat toetusemäära ja rakenduskavas väljatoodud eesmärgi tagada traallaevadele nüüdisaegse sadamavõrgustiku olemasolu ja heal tasemel teenuste pakkumine, on asjakohane kehtestada toetuse saajale lisanõuded. Lõikes 3 sätestatakse, et toetuse saaja peab vähemalt kümne aasta jooksul arvates

viimase toetusosa väljamaksmisest kasutama sadamat sihtotstarbeliselt kalalaevade teenindamiseks. Samuti peab ta tagama võrdsetel alustel sadamateenuste pakkumise kõigile Euroopa Liidu liikmesriikide kalalaevadele, avalikustama sadamateenuste hinnakirja nii kalasadamade kui ka kalasadamade veebilehel ning tagama, et sadamateenuse hind ei ületa keskmist hinda, millega osutatakse sama teenust Eestis asuvates sadamates, mille pidajaks on riigi osalusega äriühingud.

Lõike 4 kohaselt peab toetuse saaja tagama, et toetatava tegevuse kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid on tema muudest kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad.

Lõikes 5 sätestatakse toetuse saajale kohustus kümne aasta jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest teatada kontaktandmete muutumisest või toetuse saamise või kasutamisega seotud muust asjaolust, mille tõttu taotluses esitatud andmed ei ole enam täielikud või õiged.

Eelnõu §-ga 12 sätestatakse dokumentide säilitamine. Toetuse andmisega seotud andmeid, dokumente ja muid tõendeid säilitatakse KTKS-i § 34 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja jooksul. KTKS-i § 34 lõikes 3 sätestatud tähtaja algusest ja lõpust teavitab toetuse saajat PRIA.

Eelnõu §-ga 13 muudetakse maaeluministri 24. jaanuari 2018. a määrust nr 5 „2018. aastal toetatavate „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020” meetmete ja tegevuste liigid” täiendades seda kalasadamade investeeringutoetuse meetmega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66).

4. Määruse mõjud

Määruse jõustumisel tekib võimalus parandada traalpüügisektori vajadustele vastavat sadamavõrgustikku, mis lõpptulemusena suurendab kalandussektori konkurentsivõimet, soodustab ühistegevust ja parandab kalandussektori jätkusuutlikkust.

Samuti on kalasadamatesse tehtavatel investeeringutel regionaalne mõju. Kalasadamade korrastamisega, sh kvaliteetse teenuste pakkumisega sadamates, on võimalik suurendada piirkondades lossitava kala käivet. See omakorda elavdab vastavaid piirkondi ning võib positiivset mõju avaldada ka piirkondlikule tööhõivele, eelkõige läbi töötingimuste paranemise.

Kuna taotleja saab olla tootjaorganisatsioonide poolt asutatud mittetulundusühing, siis soodustatakse meetme rakendamisega tootjate ühistegevust, mis aitab tagada traalpüügisektori ettevõtjatele võrdsed tingimused kalasadamate teenuste kasutamisel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Meetme raames antavat toetust rahastatakse 75% ulatuses Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning 25% ulatuses Eesti Vabariigi riigieelarvest.

Määruse rakendamisega seonduvad kulutused on planeeritud välja maksta rakenduskava toetuseks ettenähtud vahenditest. Kuna rakenduskavas on rahastamiskava telgedepõhine, siis vastavalt KTKS-le kehtestab meetmete mahud ja rakendatavad meetmed eelarveaastaks maaeluminister.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilises infosüsteemis EIS Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Keskkonnaministeeriumile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Keskkonnaministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude infosüsteemi EIS kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendamatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu nende poolt heakskiidetuks. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, milledega arvestamise või mitteamvestamise kohta on koostatud eelnõu seletuskirja lisas olev tabel.

Eelnõu on koostatud koostöös Eesti Kalaliidu, Eesti Kalurite Liidu ning kilu ja räime osas tunnustatud tootjaorganisatsioonidega. Eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks ka PRIA-le, kes esitas omapoolsed märkused, mis on samuti leitavad seletuskirja lisas olevas tabelist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler